

ಅವರು ಮಾರ್ಚ್ 11, 1940ರಂದು ನಿಧನರಾದರು. ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ತಂದೆಯ ಮರಣಾನಂತರ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರನ್ನು ಯುವರಾಜರೆಂದು ಮಾರ್ಚ್ 28, 1940ರಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಕಂಠೀರವ ನರಸಿಂಹರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಸಾವಿನ ಶೋಕದ ಕಾವು ಆರುವ ಮುನ್ನವೇ ಆಗಸ್ಟ್ 3, 1940ರಂದು ದುರ್ಮಿಥಿ ಕಾಡುತ್ತ. ಮಹಾರಾಜ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದರು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ದುಃಖಿತರಾದರು. ಇದು ರಾಜಮನೆತನಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಸಿಡಿದು ಬಡಿದಂತಾಗಿತ್ತು.

ಶೋಕ ಮತ್ತು ಖಾಲಿತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳು ಇರಲು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8, 1940ರಂದು ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನಾಡಿನ ಸಮಸ್ತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತ ಮಹಾರಾಜರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾರಾಣಿ ಸತ್ಯಪ್ರೇಮಕುಮಾರಿ ದೇವಿ. ಅವರು ಸೂಕ್ತ ಗುರುತರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅವರು ವಿವಾಹವಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಒಂದೆಡೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಆವರಿಸಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಮಹಾರಾಣಿಯ ಬದುಕು ಚಂಡಮಾರುತದಲ್ಲಿನ ದೋಣಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಹಲವು ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರ ವಿವಾಹ ಮುಂದುವಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಣಿಯವರ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರಾಜಮನೆತನದಿಂದ ಇಂತಿಷ್ಟೆಂದು ಧನ ಕೊಡುವ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಾಯಿತು. ಎದೆ ಒಡೆದಂತಾದ ಮಹಾರಾಜರು, ಆಘಾತದಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಗುರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರ ಬಳಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಸತ್ಯಪ್ರೇಮಕುಮಾರಿ ದೇವಿ ತಮ್ಮ ತವರುಮನೆ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರು. ತವರಿಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ವಿಶೇಷ ರೈಲ್ವೆ ಬೋಗಿಯನ್ನೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಗುರಿಕಾರರಾಗಿದ್ದ ನರಹರಿಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸುಂದರೇಶ್ವರ ಅವರಿಗೆ ಮಹಾರಾಣಿಯವರನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಮಹಾರಾಣಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ನರಹರಿಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸುಂದರೇಶ್ವರ ಅವರು ಮಹಾರಾಣಿಯ ಅಕ್ಕ ರಾಣಿ ತೀರ್ಥಕುಮಾರಿ (ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಅಕೋರಾಲ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ ಹರಿಸಿಂಗ್ ರ ಪತ್ನಿ) ಅವರ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು.

ಸೀತೆಯನ್ನು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಣ ಕರೆದೊಯ್ಯುವಂತೆ, 1940ರಲ್ಲಿ ನರಹರಿಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸುಂದರೇಶ್ವರ ಅವರು ಕಡೆಯ ಬಾರಿ ಮಹಾರಾಣಿಯನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು

ಮಹಾರಾಜ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಿರಿಯ ರಾಣಿ ತ್ರಿಪುರ ಸುಂದರಮ್ಮನಿಗೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ

ಬಂದರು. ಆಕೆ ಮೈಸೂರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟಾಗ ಜನರು ಅಕ್ಕರಶಃ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ದೇವತೆ ತಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರೋದಿಸಿದರು. ಜೈಪುರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನೊಂದಿಗೆ ಮಹಾರಾಣಿ ನೆಲೆಸಿದರು.

ಮಹಾರಾಜ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಮೊದಲ ಪತ್ನಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ತ್ರಿಪುರ ಸುಂದರಮ್ಮನಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ 30, 1944ರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದರು. ಅವರಿಗೆ ಐವರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮಗ (ಶ್ರೀಕಂಠದತ್ತ ನರಸಿಂಹರಾಜ ಒಡೆಯರ್) ಜನಿಸಿದರು.

ದುರದೃಷ್ಟವೆಂದರೆ, ಮಹಾರಾಣಿ ಸತ್ಯಪ್ರೇಮಕುಮಾರಿ ದೇವಿ ಜೈಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಮರುವರ್ಷವೇ ಅವರ ಅಕ್ಕ, ರಾಣಿ ತೀರ್ಥಕುಮಾರಿ ನಿಧನರಾದರು. ಅಕ್ಕನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಹಾರಾಣಿ ತಾಯಿಯಾದರು. ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜಮನೆತನದಿಂದ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ಹಣಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಧಿಯು ಕರೆದೊಯ್ಯಂತೆ, ಕಾಲ ಉರುಳಿದಂತೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತಾ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಿಯಾದರು. ಅವರ ಖಾಸಗಿ ಬದುಕು ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಭಜನೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಭಜನೆಗಳನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಕಂಠದಿಂದ ಆಕೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿದ್ದರು. ಸೊಗಸಾಗಿ ಓಯಾನೊ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಮಾತೃಭಾಷೆ ಬುಂದೇಲ್ ಖಂಡಿ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಜರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆ ಅವರಿಗೆ ಒಲಿದಿತ್ತು. ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ,

ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವಿಕೆಯೆಲ್ಲಾ ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿದ್ದರು. 'ರಜಪೂತ್ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಸತ್ಯಪ್ರೇಮಕುಮಾರಿ ದೇವಿ ಅವರ ಕೈರುಚಿ ಅಮೋಘವಾದದ್ದು' ಎಂದು ಜೈಪುರದ ಮಹಾರಾಣಿ ಗಾಯತ್ರಿ ದೇವಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತಮಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಮಹಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಅವರ ಆಸೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ 'ಸತ್ಯಾಲಯ' ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ 'ಮೈಸೂರ್ ಹೌಸ್' ಎಂದಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಗೌರವದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿದರು.

1971ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಸವಲತ್ತುಗಳು, ಭತ್ಯೆಗಳು ನಿಂತು ಹೋದೊಡನೆ ರಾಜಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟಕಾಲ ಎದುರಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಮಹಾರಾಣಿಯವರ ಮೇಲೂ ಆಯಿತು. ಅವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. 1971ರಿಂದ 1978ರವರೆಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಬೇಸಿಗೆ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು.

ಮಹಾರಾಜ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು 1974ರಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ವರಾದ ನಂತರ ಮಹಾರಾಣಿ ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವರ ಚಿತ್ರಪಟದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪತಿಯ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

1983ರಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಮಹಾರಾಣಿ ತ್ರಿಪುರ ಸುಂದರಮ್ಮನಿಗೆಯವರು ನಿಧನರಾದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದೊಡನೆ ಜೈಪುರದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಬೇಸಿಗೆ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಗಣ್ಯರು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, 'ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಡಿ' ಎಂದು ಮನವೊಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಆ ಭೇಟಿ ನಡೆದ ಮರುವಾರವೇ ಅವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಧನರಾದರು. ಮಹಾರಾಣಿಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಎಲ್ಲಾ ಗೌರವಾದರಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಕಂಠದತ್ತ ನರಸಿಂಹರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

ತನ್ನ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಂದು ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಆಸೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಕಂಠದತ್ತ ನರಸಿಂಹರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಹೊಂದಿದ್ದರಾದರೂ ಅದು ನೆರವೇರಲಿಲ್ಲ.

ಇಂದಿಗೂ ಮಹಾರಾಜ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ನೆನಪು ಕಾಡಿದಾಗ, ಮಹಾರಾಣಿ ಸತ್ಯಪ್ರೇಮಕುಮಾರಿ ದೇವಿಯವರ ನೆನಪು ಸಹ ಜೊತೆಜೊತೆಗೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ವಿಷಾದ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮೈಸೂರಿನ ಹಳೆ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನರು ದುಃಖಭರಿತರಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in